KUNTALIITTO | Kommunförbundet

Lausunto
14.10.2020
854/03/2020

Pekka Montell

Eduskunta
Valtiovarainvaliokunta
Verojaosto

Lausuntopyyntönne

# Hallituksen esitys eduskunnalle listaamattomien osakeyhtiöiden henkilöstöantien verotusta koskevaksi sääntelyksi

Hallituksen esityksen mukaisesti säädettäisiin tuloverolakiin uusi 66a §, jossa säädettäisiin uuden menettelyn edellytyksistä ja siitä, miten merkinnän ja osakkeiden vastaisen luovutuksen verotus järjestettäisiin. Uuden lainsäädännön tarkoituksena on yhtäältä sitouttaa työntekijöitä omistusten kautta tietyn kehitysvaiheen yhtiöihin, toisaalta keventää näiden yhtiöiden palkkakustannusrakennetta.

## Uudistuksen esitetty sisältö kiteytetysti

Esitys tähtää Marinin hallituksen hallitusohjelman kirjauksen mukaisesti listaamattomien kasvuyritysten toimintaedellytysten parantamiseen. Nykyisessä mallissa henkilöstöannissa osakkeita lunastavalle osapuolelle syntyy verotettavaa ansiotuloa osakkeen käyvän arvon ja hankintahinnan erotuksesta. Uudella tuloverolain 66a §:lla säädeltävään alaan kuuluvan henkilöstöannin osalta syntyisi verotettavaa tuloa siltä osin, kun merkintähinta alittaisi varojen arvostamisesta verotuksessa annetun lain mukaisesti yhtiön osakkeelle lasketun yhtiön nettovarallisuuteen perustuvan matemaattisen arvon. Tämä kohdentaisi veroetua korostetusti sinne, missä nettovarallisuus poikkeaisi eniten yhtiön käyvästä arvosta. Osakkeiden arvonnousu verotettaisiin realisoitaessa pääomatulona.

## Uudistuksen arvioidut taloudelliset vaikutukset

Hallitusohjelmalla uudistukseen oli esitetty 10 miljoonan euron vuosittaisia verotuottoja pienentäviä vaikutuksia. Edes vuoden 2019 alusta käytössä olevien tulorekisteriin ilmoitettujen henkilöstöanteihin liittyvien veronalaisten etutietojen perusteella on vaikea arvioida TVL 66a §:ssä kuvattujen henkilöstöantien laajuutta, koska uudistus soveltuisi vain anteihin, jotka ovat henkilöstön enemmistön käytettävissä ja tätä kohdentumistietoa ei ilmene tulorekisteritiedoista. Toisaalta uudistus tulee mitä ilmeisimmin jossain määrin vähentämään työsuhdeoptioiden houkuttelevuutta osakeperusteisena kannustinjärjestelmänä. Oletettavaa myös on, että veroedun myötä henkilöstöanneilla pyritään jossain määrin korvaamaan suoraa palkanmaksua. Joka tapauksessa uudistus aiheuttaisi nykytilanteeseen verrattuna siirtymää veronalaisista ansiotuloista pääomatuloverotuksen piiriin eli pois kuntien veropohjasta.

Hallituksen esityksellä on verotuottovaikutuksia pyritty arviomaan siten, että työsuhdeoptioiden perusteella kertyvät ansiotulot alenisivat 25 % kolmen vuoden periodilla. Nämä verotulomuutokset kompensoitaisiin veronsaajille nettomääräisesti. Tämä kompensoitava määrä ei ota huomioon sitä, missä määrin verotuetun henkilöstöannin käyttäminen tulisi syrjäyttämään palkan maksua. Toisaalta yksittäisten

Suomen Kuntaliitto
www.kuntaliitto.fi
etunimi.sukunimi@kuntaliitto.fi

Finlands Kommunförbund
www.kommunforbundet.fi
fornamn.efternamn@kommunforbundet.fi

kuntien veropohjassa on ollut korostunut merkitys kuntalaisten ansiotuloverotuksessa realisoituneilla työsuhdeoptioilla.

## Kuntien veropohjaa syövä vaikutus kompensoitava

Ansio- ja pääomatuloverotuksen eriyttämisestä lähtien on verotettavaa ansiotuloa enenemässä määrin pyritty korvaamaan suoritusten maksamisena pääomatulona. Tämä on aikaansaanut poistumaa kuntien veropohjassa, vaikka pääomatuloja saavat kuntalaiset rasittavat kuntien palvelurakennetta yhtä lailla kuin ansiotulojakin nauttivat.

Kaavailtu listaamattomien osakeyhtiöiden henkilöstöantien verohelpotus olisi jatkoa kehitykselle, jossa tuloja siirtyisi kunnallisveropohjan ulottumattomiin. Tämän vuoksi veronsaajille valtionosuusjärjestelmän kautta kompensoitavia verotulomuutoksia tulisi voida arvioida toteutuneiden henkilöstöantien todellisten verovaikutusten kautta. Kuten esityksellä todetaankin, tullaan vaikutuksia seuraamaan myös kuntatalouden näkökulmasta.

## Lopuksi

Suomen Kuntaliitto kannattaa sinänsä panostamista kasvuyhtiöiden toimintaedellytysten parantamiseen. On tärkeää, että verotulomuutoksia veronsaajille kompensoitaessa tarkastellaan vuosittain toteutuneita verotuettuja henkilöstöanteja ja että kompensaatio toteutetaan näihin verovaikutuksiin perustuen.

**SUOMEN KUNTALIITTO**

Pekka Montell

veroasiantuntija